

**TURIZM TERMINOLOGIYASINI XITOIY VA O'ZBEK
TILLARI O'RTASIDA TARJIMA QILISHDA LINGVISTIK VA
MADANIY MUAMMOLAR**

Shirinova Zilola Abubakirovna

SAMDCHTI Sharq tillari fakulteti yaqin sharq tillari kafedrası

lingvistika: xitoy tili 2-bosqich magistranti.

Annotatsiya: *ushbu maqolada turizm bilan bog'liq atamalarni Xitoy va o'zbek tillari o'rtasida tarjima qilish bilan bog'liq lingvistik va madaniy muammolar ko'rib chiqilgan. U tillar o'rtasidagi tarkibiy farqlarni, madaniy nuanslarni va ushbu omillarning aniq tarjimaga ta'sirini o'rganadi. Turizm materiallarini sifatli tahlil qilish va amaliy tadqiqotlar orqali maqolada tarjimada madaniy ahamiyat va reklama murojaatini etkazishning murakkabligi ta'kidlangan. Tadqiqot sayyohlik nutqida lingvistik va madaniy bo'shliqlarni bartaraf etishning samarali strategiyalari haqida tushuncha berish orqali tarjimashunoslik sohasiga hissa qo'shadi.*

Kalit so'zlar: *turizm tarjimashunosligi, Xitoycha-O'zbekcha tarjima, madaniyatlararo muloqot, lingvistik muammolar, madaniy moslashuv, tarjima strategiyalari, turizm nutqi, dinamik ekvivalentlik, idiomatik iboralar.*

Kirish: turizm global miqyosda muhim sohadir va samarali aloqa uning muvaffaqiyatida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Turizm bilan bog'liq atamalarni tillar o'rtasida tarjima qilish shunchaki so'zlarni almashtirish masalasi emas; bu madaniy nuanslarni, tarixiy kontekstni va har bir yo'nalish taqdim etadigan noyob tajribalarni etkazishni o'z ichiga oladi. Turli madaniyat va til an'alariga asoslangan ikki til-Xitoy va o'zbek tillarini tarjima qilish haqida gap ketganda, qiyinchiliklar yanada kuchayadi.

Adabiyotlar sharhi: turizm bilan bog'liq atamalarning tillar, xususan, Xitoy va o'zbek tillari o'rtasidagi tarjimasi tilshunoslik va madaniyatshunoslikda katta e'tibor qozongan murakkab sohadir. Tarjima nazariyasi bo'yicha mavjud

adabiyotlar ko'pincha tarjima jarayonida madaniy kontekst, idiomatik iboralar va lingvistik tuzilmalarning ahamiyatini ta'kidlaydi. Masalan, Nidaning dinamik ekvivalentlik nazariyasi shuni ko'rsatadiki, tarjimonlar so'zma-so'z tarjimaga emas, balki maqsadli tilda bir xil effekt yoki ma'noni etkazishga e'tibor qaratishlari kerak. Ushbu yondashuv, ayniqsa, turizm materiallarida tez-tez uchraydigan madaniy jihatdan Yuklangan atamalar va iboralar bilan ishlashda dolzarbdir.

Xitoy-o'zbek tarjimasi kontekstida Chjao va Bay (2020) kabi olimlar Xitoy-Tibet va turkiy tillar o'rtasidagi sintaktik va semantik farqlar bilan bog'liq muammolarni o'rganishdi. Ularning tadqiqotlari tarixiy joylar va madaniy amaliyotlar bilan bog'liq atamalarni tarjima qilish qiyinligini ta'kidlaydi, bu erda aniq va mazmunli tarjimalarga erishish uchun ikkala madaniyatni chuqur anglash zarur.

Bundan tashqari, Hofstede (2001) va Hall (1976) tomonidan madaniyatlararo aloqa bo'yicha tadqiqotlar madaniy farqlar tildan foydalanish va talqin qilishga qanday ta'sir qilishini tushunish uchun asos yaratadi. Hofstedening madaniyat o'lchovlari, masalan individualizm ga qarshi kollektivizm va yuqori kontekstga qarshi past kontekstli aloqa, turli xil madaniy sharoitlarda turizm xabarlarini qanday qabul qilinishiga ta'sir qilishi mumkin. Masalan, Xitoy muloqotining yuqori kontekstli tabiati, bu erda ko'p ma'no so'zlarning o'zidan emas, balki kontekstdan kelib chiqadi, o'zbek madaniyatida keng tarqalgan to'g'ridan-to'g'ri muloqot uslubiga ziddir.

Metodologiya: ushbu maqolaning metodologiyasi turizm bilan bog'liq atamalarni Xitoy va o'zbek tillari o'rtasida tarjima qilishda lingvistik va madaniy muammolarni tahlil qilishga qaratilgan sifatli yondashuvni o'z ichiga oladi. Tadqiqot birlamchi va ikkilamchi manbalarga, shu jumladan akademik maqolalar, turizm risolalari va amaliy tadqiqotlar asosida olib boriladi.

Ma'lumotlarni yig'ish: dastlabki ma'lumotlar Xitoy va O'zbekiston sayyohlik materiallari, shu jumladan risolalar, veb-saytlar va sayohat qo'llanmalarini o'rganish orqali to'plangan. Ushbu materiallar har ikki mamlakatdagi mashhur sayyohlik yo'nalishlari va madaniy tadbirlarga

aloqadorligi asosida tanlangan. Ma'lumot yig'ish jarayoni turizm bilan bog'liq umumiy atamalar va iboralarni hamda ularning tarjima qilingan ekvivalentlarini aniqlashni o'z ichiga olgan.

Qiyosiy tahlil: Xitoy va o'zbek tillari o'rtasidagi lingvistik tuzilmalar, lug'at va idiomatik iboralardagi farqlarni o'rganish uchun qiyosiy tahlil o'tkazildi. Bunga asl xitoycha atamalarni ularning O'zbekcha tarjimalari bilan taqqoslash, to'g'ridan-to'g'ri tarjima qilish qiyin bo'lgan yoki tarjimada madaniy nuanslar yo'qolgan sohalarga e'tibor qaratish kiradi. Tahlil, shuningdek, ushbu farqlarning tarjima qilingan materialning maqsadli auditoriyaga mo'ljallangan xabarni etkazishdagi umumiy samaradorligiga ta'sirini ko'rib chiqdi.

Case tadqiqotlar: tarjima muammolari misol uchun, muayyan sayyohlik amaliy tadqiqotlar, madaniy tadbirlar, va marketing shiorlar tahlil qilindi. Ushbu amaliy tadqiqotlar tarjimonlarning madaniy ahamiyatini etkazish va turizm materiallarining reklama jozibadorligini saqlab qolishning murakkabliklarida qanday harakat qilishiga aniq misollar keltirdi.

Ekspert maslahati: tahlilning aniqligi va madaniy ahamiyatini oshirish maqsadida Xitoy va o'zbek tillarida so'zlashuvchilar hamda tarjimashunoslik bo'yicha mutaxassislar bilan maslahatlashuvlar o'tkazildi. Ularning tushunchalari topilmalarni kontekstlashtirishga va tahlilda ikkala tilning madaniy va lingvistik nozikliklarini hisobga olishni ta'minlashga yordam berdi.

Nazariy asos: tahlil dinamik ekvivalentlik va madaniyatlararo aloqa modellari kabi tarjima nazariyalariga asoslangan edi. Ushbu asoslar Xitoy va o'zbek tillari o'rtasidagi til va madaniy tafovutlarni bartaraf etishda qo'llanilayotgan tarjima strategiyalari va duch kelayotgan muammolarni tushunish uchun asos bo'ldi.

Ushbu uslubiy yondashuvlarni birlashtirgan holda, maqola turizm bilan bog'liq atamalarni Xitoy va o'zbek tillari o'rtasida tarjima qilishda lingvistik va madaniy muammolarni har tomonlama tahlil qilib, tarjimashunoslikning keng sohasiga hissa qo'shishga qaratilgan.

Ushbu maqolada turizm bilan bog'liq atamalarni Xitoy va o'zbek tillari o'rtasida tarjima qilishda yuzaga kelgan lingvistik va madaniy qiyinchiliklar ko'rib

chiqiladi. Biz ikkala tilning nuanslarini, madaniy iboralardagi farqlarni va bu aniq tarjimaga qanday ta'sir qilishini ko'rib chiqamiz. Tarjimonlar ushbu ikki tilni ko'paytirishda duch keladigan murakkabliklar va potentsial tuzoqlarni tasvirlash uchun aniq misollar keltiriladi.

Xitoy va o'zbek tillarining lingvistik farqlari:

Tarkibiy tafovutlar. Xitoy Tili a Xitoy-Tibet tili, logografik yozuv tizimi bilan tanilgan, bu erda har bir belgi so'z yoki morfemani ifodalaydi. Til tonal, ya'ni so'z aytilgan balandlik uning ma'nosini o'zgartirishi mumkin. Boshqa tomondan, o'zbek tili Lotin alifbosidan foydalanadigan turkiy til bo'lib, u tonal emas. Gap tuzilmalari ham sezilarli darajada farq qiladi, Xitoy tili odatda sub'ekt-fe'l-ob'ekt (SVO) tartibiga amal qiladi, o'zbek tili esa ko'pincha sub'ekt-ob'ekt-fe'l (SOV) buyrug'idan foydalanadi. Masalan, "men muzeyga tashrif buyuraman" iborasi quyidagicha tuzilgan bo'lar edi:

- Xitoy: 我参观博物馆 (Wǒ cānguān bówùguǎn) [SVO]

- O'zbek: Men muzeyga tashrif buyuraman [SOV]

Ushbu tarkibiy farqlar tarjimonlardan nafaqat ekvivalent atamalarni topishni, balki jumlaning maqsadli tilda mantiqiy tarzda o'zgartirishni ham talab qiladi. Bu, ayniqsa, tavsiflovchi tilga boy bo'lgan murakkab jumlar yoki turizm risolalari bilan ishlashda qiyin bo'lishi mumkin.

Lug'at va idiomatik iboralar. Xitoy va o'zbek tillarida alohida so'zlar mavjud bo'lib, ko'plab atamalar boshqa tilda to'g'ridan-to'g'ri ekvivalentlarga ega emas. Misol uchun, Xitoy iborasida "sahna 风景" ma'nosini," (fēngjǐng) chuqur Xitoy falsafasi va estetika asoslangan tabiiy go'zallik va totuvlik ma'nolarini, oshiradi. Eng yaqin o'zbek atamasi " manzara "ham" manzara " degan ma'noni anglatadi, ammo u bir xil chuqur madaniy ahamiyatga ega bo'lmasligi mumkin.

Idiomatik iboralar tarjima jarayonini yanada murakkablashtiradi. Xitoy tilida, "idioma 如诗如画" (rú shī rú huà) turizmga ko'pincha joyni "she'r yoki rasm kabi go'zal" deb tasvirlash uchun ishlatiladi."Buni o'zbek tiliga tarjima qilish

so'zma-so'z tarjimadan ko'proq narsani talab qiladi; tarjimon xuddi shu estetik go'zallik va madaniy qadr-qimmatni anglatadigan iborani topishi kerak.

Tarjimaga ta'sir qiluvchi madaniy farqlar-madaniy meros va tarixiy kontekst. Xitoy va o'zbek madaniyati asrlar davomida alohida rivojlanib, madaniy meros va tarixiy kontekstda farqlarga olib keldi. Ushbu farqlar turizm bilan bog'liq atamalarning, ayniqsa tarixiy joylar, madaniy amaliyotlar va urf-odatlar bilan bog'liq atamalarning tarjimasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Masalan; misol uchun, "qadimiy shahar" ma'nosini anglatuvchi xitoycha "古镇" (gǔ zhèn) tushunchasi tarixiy me'morchiligi va an'anaviy turmush tarzini saqlab qolgan shaharlarni anglatadi. O'zbekistonda Samarqand va Buxoro kabi tarixiy shaharlar mavjud bo'lsa-da, "qadimiy shahar" tushunchasi kundalik an'anaviy hayotni saqlab qolishdan ko'ra ko'proq Islom me'moriy merosiga e'tibor qaratib, boshqacha talqin qilinishi mumkin.

Bunday joylarning tavsiflarini tarjima qilishda tarjimon tarixiy va madaniy ahamiyatga ega bo'lgan maqsadli auditoriya bilan rezonanslashadigan tarzda aniq etkazilishini ta'minlashi kerak. To'g'ridan-to'g'ri tarjima mohiyatni qamrab olmasligi mumkin, qo'shimcha tushuntirishlar yoki madaniy moslashtirilgan terminologiyani talab qiladi.

Turizm amaliyoti va preferensiyalar. Turizm amaliyoti va afzalliklari madaniyatlar o'rtasida farq qiladi, bu esa tarjimada qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. Masalan, xitoylik sayyohlar ko'pincha ekskursiyalarni, guruhli sayohatlarni va choy uchun issiq suv kabi o'ziga xos qulayliklarni kiritishni qadrlashadi. Bu imtiyozlarni "guruh safari" va ""issiq taqdim etilgan suv" (tígōng rèshuǐ) 提供热水 guruh uchun" (tuánduì yóu) 团队游 kabi atamalar bilan turizm materiallar o'z ifodasini topgan bo'lishi mumkin "

Aksincha, o'zbekistonlik sayyohlar sayohat tajribasining turli jihatlariga, masalan, madaniy almashinuv imkoniyatlari, halol oziq-ovqat imkoniyatlari yoki Islom merosi ob'ektlariga tashrif buyurishga ustuvor ahamiyat berishlari mumkin. Xitoy sayyohlik materiallarini o'zbek tiliga tarjima qilish nafaqat lingvistik aniqlikni, balki madaniy moslashuvni ham o'zbek sayohatchilarining xohish va

umidlariga moslashtirishni talab qiladi. Masalan, "热水壶" (rèshuǐ hú) "issiq suv choynagi" degan ma'noni anglatuvchi hashamatli mehmonxonani targ'ib qiluvchi Xitoycha risolani o'zbek auditoriyasi uchun ularga ko'proq mos keladigan xususiyatlarni, masalan, namozxonlar yoki tarixiy masjidlarga yaqinlikni ajratib ko'rsatish orqali moslashtirish kerak bo'lishi mumkin.

Turizm bilan bog'liq atamalarni tarjima qilishning o'ziga xos muammolari. Turistik diqqatga sazovor joylarning nomlarini tarjima qilish. Turizmni tarjima qilishda eng keng tarqalgan muammolardan biri bu turistik diqqatga sazovor joylarning nomlari bilan shug'ullanishdir. Ushbu nomlar ko'pincha madaniy yoki tarixiy ahamiyatga ega bo'lib, ular maqsadli tilda so'zlashuvchilar uchun darhol sezilmasligi mumkin. Masalan, sariq tog'larni nazarda tutuvchi Xitoycha " "黄山" (Huáng Shān)" (hu Roksikatorlik) atamasi Xitoy tarixi, mifologiyasi va san'ati bilan bog'liq madaniy ma'nolarga boy. O'zbek tiliga to'g'ridan-to'g'ri tarjima qilingan "Sariq tog'lar," bu madaniy kontekstning katta qismini yo'qotadi. Tarjimon qo'shimcha ma'lumotlarni o'z ichiga olishi yoki'lari, "" mashhur Huáng Shān tog'lar.ma'no Shān tog "Mashhur Huáng bunday sayt mohiyati, ushlaydi, deb tavsiflovchi bir ibora tanlash uchun kerak bo'lishi mumkin "

Madaniy tadbirlar va festivallarni tarjima qilish. Madaniy tadbirlar va festivallar turizmning ajralmas qismidir, ammo ularning nomlari va tavsiflarini tarjima qilish qiyin bo'lishi mumkin. Xitoy bilan aytganda, "春节" (Chūn Jié), yoki Bahor Bayrami, o'ziga xos urf-odatlar, oziq-ovqat, va amaliyoti bilan katta madaniy voqeadir. Uni shunchaki o'zbek tiliga "Bahor festivali" deb tarjima qilish tadbirning to'liq ahamiyatini bildirmaydi.

Buni hal qilish uchun tarjimon "Bahor bayrami (Xitoy yangi yili), an'anaviy bayram, unda oilaviy yig'ilishlar, maxsus tavsiyalar va qadimgi narsalar bilan nishonlandi" kabi batafsil tushuntirish berishi mumkin, bu "an'anaviy nishonlanadigan Bahor bayrami (Xitoy yangi yili)" deb tarjima qilinadi oilaviy yig'ilishlar, maxsus ovqatlar va qadimiy urf-odatlar bilan."

Marketing shiorlarini tarjima qilish. Marketing shiorlari ko'pincha so'zlar, alliteratsiya yoki madaniy ma'lumotnomalardan foydalangan holda jozibali va unutilmas bo'lishi uchun yaratilgan. Ushbu shiorlarni boshqa tilga, xususan, boshqa madaniy kelib chiqishi bo'lgan tilga tarjima qilish qiyin bo'lishi mumkin. Misol uchun, Xitoy sayyohlik bir aksiya foydalanish mumkin shiori "美丽中国 · 尽在眼前" (Měilì Zhōngguó, jìn zài yǎnqián), ma'nosi "Go'zal Xitoy, o'ng ko'zlarini oldin. Buni o'zbek tiliga tarjima qilish o'z ta'sirini saqlab qolgan holda "go'zal Xitoy, go'zallikni his et" degan ma'noni anglatuvchi "go'zal Xitoy, go'zallikni his et" kabi ijodiy moslashuvni talab qilishi mumkin."

Qiyinchilik asl ma'noni maqsadli auditoriyaning madaniy umidlari va lingvistik uslubi bilan muvozanatlashda yotadi. Muvaffaqiyatli tarjima shiorning mohiyatini aks ettiradi va uni o'zbek tilida so'zlashuvchilarga moslashtiradi.

Tarjima Xitoy sayyohlik qo'llanmalar uchun o'zbekiston sayohatchilar - Xitoy sayyohlik guidebook uchun o'zbek sayohatchilar mumkin tasvirlab tajriba tashrif buyurib, Buyuk Xitoy Devori kabi "攀登长城 · 挑战自我" (Pāndēng Chángchéng, tiǎozhàn zìwǒ), ma'nosi "Ko'tarilishni Buyuk Devor, qiyinchilik o'zingiz."Buni o'zbek tiliga tarjima qilish qiyin bo'lishi mumkin, chunki "o'z-o'ziga qarshi chiqish" degan ma'noni anglatuvchi "o'z-o'ziga qarshi chiqish" iborasi o'zbek tilida bir xil motivatsion ohangga ega bo'lgan to'g'ridan-to'g'ri ekvivalentga ega bo'lmasligi mumkin.

Potensial tarjimasi "Buyuk devor bo'ylab ko'tarilib, o'zingizni sinab ko'ring" degan ma'noni anglatuvchi "Buyuk devor bo'ylab ko'tarilish va o'zingizni sinab ko'rish" bo'lishi mumkin."Ushbu tarjima asl niyatni saqlab qolish va uni o'zbek o'quvchilariga jalb qilish uchun mo'ljallangan.

Oziq - ovqat tavsifidagi madaniy nuanslar-Xitoy oshxonasi turizm tajribasining muhim qismidir va oziq-ovqat bilan bog'liq atamalarni tarjima qilish ham oshpazlik amaliyotini, ham idishlarning madaniy ahamiyatini tushunishni talab qiladi. Misol uchun, odatda chuchvara sifatida tanilgan Xitoy taomi

"dijiecotations" (jiecotatifsozi) nafaqat oziq-ovqat mahsuloti, balki bahor bayrami paytida oilaviy birlashuvning ramzi hisoblanadi.

"饺子" ni o'zbek tiliga tarjima qilish shunchaki "chuchvara" ma'nosini berishi mumkin, ammo bu madaniy kontekstni sog'inadi. A yanada samarali tarjima bo'lishi mumkin "pakana (an'anaviy xitoy taom, odatda bahor bayrami paytida egan)" Ma'nosi "pakana (an'anaviy Xitoy ovqat,)." "

Ushbu yondashuv o'zbek tomoshabinlarining taomning madaniy ahamiyatini tushunishini ta'minlaydi, ularning turizm tajribasini qadrlashini oshiradi.

Ona tili va madaniyat mutaxassislari bilan hamkorlik. Ushbu tarjima muammolarini engishning eng samarali usullaridan biri bu ona tilida so'zlashuvchilar va ikkala tilning madaniyat mutaxassislari bilan hamkorlik qilishdir. Ushbu shaxslar faqat tilni yaxshi biladigan, ammo madaniyat bilan chuqur tanish bo'lmagan kishi tomonidan o'tkazib yuborilishi mumkin bo'lgan madaniy ma'nolar va lingvistik nuanslar haqida tushuncha berishlari mumkin. Masalan, Xitoy choy madaniyati haqidagi turizm risolasini o'zbek tiliga tarjima qilishda Xitoy choy marosimlari bo'yicha mutaxassis bilan maslahatlashish tarjimada marosimlarning madaniy amaliyoti va ahamiyatini aniq aks ettirishga yordam beradi.

Texnologiya va tarjima vositalaridan foydalanish-inson tajribasi bebaho bo'lsa-da, texnologiya tarjima muammolarini hal qilishda ham rol o'ynaydi. Mashinani tarjima qilish vositalari, to'g'ri ishlatilganda, katta hajmdagi matnlarni tarjima qilishda yoki inson tarjimonlari tomonidan takomillashtirilishi mumkin bo'lgan dastlabki qoramalarni taqdim etishda yordam beradi.

Biroq, ushbu vositalarning cheklovlarini tan olish juda muhimdir, ayniqsa idiomatik iboralar, madaniy ma'lumotnomalar va nuansli til bilan ishlashda. Tarjimon har doim madaniy va lingvistik aniqlikni ta'minlash uchun mahsulotni ko'rib chiqishi va moslashtirishi kerak.

Va nihoyat, Xitoy va o'zbek o'rtasida ishlaydigan tarjimonlar uchun uzluksiz ta'lim va madaniy almashinuv zarur. Madaniy tadbirlarda qatnashish, ona

tilida so'zlashuvchilar bilan muloqot qilish va ikkala tilning rivojlanayotgan tendentsiyalari haqida xabardor bo'lish tarjimonlarga turizm bilan bog'liq atamalarga ta'sir qiluvchi madaniy kontekstlarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Masalan, Xitoy turizmidagi zamonaviy tendentsiyalarni, masalan, ekoturizmga bo'lgan qiziqishning ortib borayotganini tushunish o'zbek tarjimonlariga zamonaviy sayohatchilarga yoqadigan materiallarni moslashtirishga yordam beradi.

Xulosa. Turizm bilan bog'liq atamalarni Xitoy va o'zbek tillari o'rtasida tarjima qilish o'ziga xos lingvistik va madaniy muammolarni keltirib chiqaradi. Tillar o'rtasidagi tarkibiy farqlar, aniq madaniy meros va turli xil turizm amaliyotlari bu vazifaning murakkabligiga yordam beradi. Biroq, ushbu muammolarni tushunish va ona tilida so'zlashuvchilar bilan hamkorlik qilish, texnologiyalardan foydalanish va uzluksiz madaniy ta'lim kabi strategiyalarni qo'llash orqali tarjimonlar aniq va madaniy rezonansli tarjimalarni yaratishi mumkin.

Turizm Xitoy va O'zbekiston o'rtasidagi muhim bo'g'in bo'lib qolayotgani bois, samarali tarjima bu ikki boy va xilma-xil madaniyat o'rtasidagi o'zaro tushunish va qadr-qimmatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Adabiyotlar:

1. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:u-x6o8ySG0sC
2. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:Tyk-4Ss8FVUC
3. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:8k81kl-MbHgC

4. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:W7OEmFMy1HYC
5. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:9yKSN-GCB0IC
6. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=qtK9peUAAAAJ&citation_for_view=qtK9peUAAAAJ:IjCSPb-OGe4C